

Sygn. akt IV U 11/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2017 roku

Sąd Rejonowy w Toruniu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący :Sędzia Sądu Rejonowego Alina Kordus-Krajewska

Ławnicy: -----

Protokolant: st. sekretarz sądowy Beata Mytlewska

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2017 roku

sprawy z odwołania **A. Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

przy udziale zainteresowanego **Starostwa Powiatowego w G.**

o zasiłek opiekuńczy

w związku z odwołaniem od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z dnia 06.12.2016 r.

orzeka:

I. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z dnia 06 grudnia 2016 roku w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej A. Z. prawo do zasiłku opiekuńczego za okres od 23 września 2016 roku do 6 października 2016 roku.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 grudnia 2016r. ZUS Oddział w T. działając na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 1 i art. 34 ustawy z dnia 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 372 z późn. zm.), odmówił wnioskodawczyni A. Z. prawa do zasiłku opiekuńczego za okres od 23.09.2016 r. do 06.10.2016 r.

Ubezpieczona wniosła o zmianę decyzji. Wyjaśniła ,że złożyła wniosek i zaświadczenie lekarskie w zakresie potrzeby opieki na ojcem a także oświadczenie co do przyczyn braku możliwości sprawowania opieki przez matkę K. Z..

W uzasadnieniu stanowiska wskazała ,że inne dokumenty nie są wymagane przepisami a K. Z. nie zgodziła się aby jej problemy zdrowotne były przedstawiane pracodawcy ubezpieczonej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu stanowiska wskazano ,że z akt sprawy wynika, że wnioskodawczyni dnia 15.11.2016 r. wystąpiła do Starostwa Powiatowego w G. o przyznanie zasiłku opiekuńczego z tytułu sprawowania osobistej opieki nad chorym ojcem- Panem Z. Z.. Jednocześnie wnioskodawczyni złożyła oświadczenie, zgodnie z którym, jej mama- Pani K. Z. nie mogła z przyczyn zdrowotnych sprawować opieki nad Panem Z. Z..

Organ rentowy pismem z dnia 18.10.2016 r. poinformował o konieczności udokumentowani niedyspozycji Pani K. Z.. Odwołująca nie przedłożyła żadnego zaświadczeń lekarskiego czy innego dokumentu potwierdzającego rzeczywistą niemożliwość sprawowania opieki Pani K. Z. nad ojcem wnioskodawczyni.

W związku z powyższym Oddział ZUS uznał, że w okresie od 23.09.2016 r. do 06.10.2016 r. ,że był inny członek rodziny pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym, mogący zapewnić opiekę Panu Z. Z.. W ocenie organu rentowego sporna okoliczność- niemożności sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny przez innego domownika- powinna być rzetelnie uwiarygodniona i należy wykluczyć wyłącznie subiektywne przeświadczenie wnioskodawczyni, co do stanu zdrowia mamy uniemożliwiającego jej sprawowanie opieki nad Panem Z. Z..

Zainteresowany Starostwo Powiatowe w G. w piśmie procesowym z dnia 26 stycznia 2017r. podzielił stanowisko organu rentowego.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczona A. Z. mieszka wraz z ojcem Z. Z. i matką K. Z.. Ojciec ubezpieczonej we wrześniu 2016r. został wypisany ze szpitala kilka dni operacji onkologicznej. Wymagał pomocy i opieki w zakresie higieny, pielęgnacji, podawania leków , przygotowywania posiłków. Mogła zachodzić także potrzeba zawiezienia Z. Z. do szpitala celem udrożnienia cewnika. K. Z. nie posiada prawa jazdy, czeka na operacje kolana z uwagi na rozerwaną łąkotkę i więzadło. Nie mogła zapewnić mężowi opieki zwłaszcza w podprowadzeniu do łazienki, podania zastrzyku, pomocy przy wstaniu, zawiezieniu do szpitala.

Dowód: zeznania świadka K. Z. –protokół elektroniczny z dnia 17 lutego 2017r. 00:04:11-00:24:27, przesłuchanie ubezpieczonej protokół elektroniczny z dnia 17 lutego 2017r. 00:25:59-00:28:53, zaświadczenie o stanie zdrowia k.45

Ubezpieczona A. Z. dnia 11.10.2016 r. na druku ZUS Z-15 wystąpiła do pracodawcy Starostwa Powiatowego w G. o przyznanie zasiłku opiekuńczego za okres od 23.09.2016 r. do 06.10.2016 r. z tytułu sprawowania osobistej opieki nad chorym ojcem- Z. Z.. Do wniosku dołączyła oświadczenie ,że mama K. Z. w/w okresie nie mogła sprawować opieki na Z. Z. z powodów zdrowotnych oraz zwolnienie lekarskie dla ubezpieczonego za okres od 23.09.2016 r. do 06.10.2016.

Dowód: wniosek o zasiłek opiekuńczy, oświadczenie, kopia zwolnienia lekarskiego k.3-8 akt ZUS

Starostwo Powiatowe w G. zwróciło do ZUS Oddziału w T. o rozstrzygnięcie wątpliwości, czy złożone pisemne oświadczenie jest wystarczające dla ustalenia prawa do zasiłku opiekuńczego.

Dowód: wniosek ZAS -66 k.2-2v akt ZUS

Organ rentowy pismem z dnia 18.10.2016 r. poinformował o konieczności udokumentowani niedyspozycji Pani K. Z. zaświadczeniem lekarskim na zwykłym druku.

Dowód: pismo z dnia 18.10.2016r.

Ubezpieczona A. Z. dnia 15.11.2016 r. sporządziła kolejny wniosek o przyznanie zasiłku opiekuńczego z tytułu sprawowania osobistej opieki nad chorym ojcem- Panem Z. Z. uzupełniony w pkt. 6 o zapis ,że inny członek rodziny nie pobrał w danym roku kalendarzowym zasiłku opiekuńczego.

Dowód: wniosek k. 16-19 akt ZUS

Sąd zważył co następuje:

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o przesłuchanie ubezpieczonej i świadka. Sąd dał im wiarę , gdyż były nie tylko spójne i logiczne ale także korespondowały z dowodami z dokumentów. W zakresie wniosku za zasiłek opiekuńczy

główny spór toczył się w zakresie ustalenia co winien zawierać taki wniosek a zwłaszcza czy choroba domownika wymagała osobnego zaświadczenia od lekarza.

W myśl art. 32 ust.1 pkt.3 o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 372 z późn. zm.)¹. Zasiłek opiekuńczy przysługuje ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad: 3) innym chorym członkiem rodziny.

2. Za członków rodziny, o których mowa w ust. 1 pkt 3, uważa się małżonka, rodziców, rodzica dziecka, ojczyma, macochę, teściów, dziadków, wnuki, rodzeństwo oraz dzieci w wieku powyżej 14 lat - jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z ubezpieczonym w okresie sprawowania opieki.

Zgodnie z art. 34 cyt. ustawy zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli poza ubezpieczonym są inni członkowie rodziny pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym, mogący zapewnić opiekę dziecku lub choremu członkowi rodziny. Nie dotyczy to jednak opieki sprawowanej nad chorym dzieckiem w wieku do 2 lat.

W doktrynie wskazuje się, że za członków rodziny pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, mogących zapewnić opiekę nie uznaje się: osób całkowicie niezdolnych do pracy, chorych, osób niesprawnych fizycznie lub psychicznie ze względu na wiek, osób prowadzących gospodarstwo rolne, pracowników odpoczywających po pracy na nocnej zmianie oraz osób niezobowiązanych do sprawowania opieki na podstawie przepisów KRO, gdy odmawiają one sprawowania opieki (por. I. Jędrasik-Jankowska, Pojęcia i konstrukcje prawne, s. 360 czy M. Gersdorf, [w:] M. Gersdorf, M. Iżycka-Rączka, J. Jagielski, K. Rączka, Komentarz do ustawy o świadczeniach pieniężnych, s. 35 czy też B. Staroń, H. Piętka, Świadczenia pieniężne z tytułu urodzenia dziecka, s. 19–20). W przypadku osób niezobowiązanych do opieki na podstawie przepisów KRO bardzo silnie akcentuje się konieczność ich zgody na opiekę, aby możliwe było uznanie ich za osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym, mogące zapewnić opiekę (por. A. Kolosa, Zdaniem Państwowej Inspekcji Pracy, s. 41) Fakt pozostawania wraz z ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym wymagał do kwietnia 2012r. udokumentowania przez złożenie oświadczenia ubezpieczonego w tym zakresie (§ 21 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 65, poz.742). W kolejnym Rozporządzeniu z dnia 2 kwietnia 2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 444) obowiązującym od 9.5.2012 r. nie było już odpowiednika powyższego przepisu, co oznaczało de facto dowolny sposób udokumentowania powyższego stanu. Oceniało się jednak, że dotychczasowe rozwiązanie jest najprostsze z punktu widzenia ubezpieczonych i będzie ciągle stosowane. (patrz. Komentarz M. Gersdorf do art. 34 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w programie Legalis) Zaświadczenia od lekarza dotyczące braku możliwości sprawowania opieki przez innego domownika wymaganego przez organ rentowy nie było i nie ma także w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokość oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków (Dz.U. z 2015 r. poz. 2205) W załączniku nr. 6 do cyt. Rozporządzenia z dnia 8 grudnia 2015r. wskazano zakres danych wniosku o zasiłek opiekuńczy: min. oświadczenie zawierające informacje, czy: a) jest domownik mogący zapewnić opiekę w okresie, o którym mowa w pkt 2,

Sąd zwrócił uwagę ,że wymagania dotyczące złożenia kopii zaświadczenia lekarskiego wystawionego na zwykłym druku dotyczą w/w Rozporządzeniu tylko zaświadczeń stwierdzających niezdolność do pracy niani lub dziennego opiekuna, potwierdzone przez ubezpieczonego za zgodność z oryginałem - w przypadku choroby niani, z którą rodzice mają zawartą umowę uaktywniającą, o której mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2016 r. poz. 157 oraz z 2017 r. poz. 60), lub dziennego opiekuna, sprawujących opiekę nad dzieckiem.

Powyższe jednak nie uprawniało do wyciągnięcia negatywnych konsekwencji wobec ubezpieczonej, gdyż nie było wymogu złożenia kopii zaświadczenia lekarskiego wystawionego na zwykłym druku dotyczącego domownika.

Sąd miał także na uwadze ,że możliwe jest przeprowadzenie kontroli przez płatnika składek, której celem będzie ustalenie, czy poza ubezpieczonym nie ma innych członków rodziny, pozostających we wspólnym gospodarstwie

domowym, mogących zapewnić opiekę (§ 6 pkt 3 rozp. MPiPS z 27.7.1999 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy oraz formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich, Dz.U. Nr 65, poz. 743). Jak wynika z akt ZUS taka kontrola nie była prowadzona. Płatnik składek odmawiając zasiłku opiekuńczego oparł się na informacji z ZUS o konieczności złożenia zaświadczenia lekarskiego.

Organ rentowy napisał w decyzji odmawiającej prawa do zasiłku opiekuńczego, że winno być złożone zaświadczenie o niezdolności do pracy a przecież matka ubezpieczonej jest na emeryturze zatem trudno uznać za uzasadnioną konieczność złożenia zaświadczenia o niezdolności do pracy, gdyż takiej pracy już nie wykonuje. Może okazać się, że osoba na emeryturze jest chora jak było w tym przypadku i nie mogła udzielić koniecznej pomocy mężowi, którego stan kilka dni po operacji niewątpliwie wymagał zwiększonej opieki. Czy winno być w tym zakresie wystawione zaświadczenie lekarskie o braku możliwości sprawowania opieki. Wniosek w zakresie uregulowania powyższego w Rozporządzeniu z dnia 8 grudnia 2015r. można rozważyć, jednakże aktualnie zgodnie z przedstawionymi przepisami takiego prawnego obowiązku nie ma. Natomiast płatnik składek jeżeli ma wątpliwości w zakresie sprawowania opieki przez innego domownika może przeprowadzić kontrolę czego jednak nie uczynił.

W ocenie sądu w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie budziło wątpliwości sądu, że ojciec ubezpieczonej wymagał opieki, K. Z. z uwagi na stan zdrowia nie mogła jej sprawować. A. Z. złożyła wszystkie wymagane przez przepisy dokumenty w celu otrzymania zasiłku opiekuńczego.

Sąd mając powyższe na uwadze zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonej A. Z. prawo do zasiłku opiekuńczego za okres od 23.09.2016 r. do 06.10.2016 r.